

2022-01-18

Projekt:

Vadden, Skövde

Uppdragsgivare:

Skövde kommun

Lina Irwe

lina.irwe@skovde.se

Riskutredning detaljplan

Skövde kommun driver ett arbete med att utöka detaljplanen för kvarter Vadden till att omfatta två flerbostadshus. Planhandlingarna har varit ute på samråd och i ett yttrande från Länsstyrelsen Västra Götaland framkommer det att planhandlingarna bör kompletteras med en beskrivning av risker kopplade till Cementas verksamhet söder och sydväst om planområdet.

Detta PM utgör en kvalitativ utredning som kan utgöra grund för det fortsatta planarbetet.

Grundläggande förutsättningar

Det är cirka 350 meter från kvarteret Vadden till byggnader inom Cementas verksamhet söderut. Mellan Vadden och byggnaderna inom Cementas verksamhet ligger ett skogs/grönområde. Skogs/grönområdet ligger på högre höjd än både Cementas verksamhet och Vadden. Det är vidare drygt 1 km från Vadden till Cementas brytningsområde västerut, där sprängning sker. En del av Cementas täktområde mellan Vadden och befintligt täktområde har tidigare omvandlats till naturmark med grön- och rekreationsområde.

Länsstyrelsen i Västra Götaland anger i sitt yttrande¹ för planförslaget att Cementa är en Sevesoverksamhet, och att eventuellt påverkan på Vadden vid en olycka inom verksamheten behöver utredas.

Länsstyrelsen skriver i ett meddelande² daterat 2021-06-30 att Cementas verksamhet ska omfattas av den högre kravnivån i Sevesolagstiftningen. Det är mängden A/C-bränsle³ (brandfarlig vätska) inom Cementas verksamhet som medför att verksamheten omfattas av den högre kravnivån² i Sevesolagstiftningen, då 1 260 ton hanteras medan gränsen för den högre kravnivån går vid 50 ton.

¹ Länsstyrelsen i Västra Götaland, "Yttrande - Förslag till detaljplan för utökning av kvarteret Vadden i Skövde kommun, Västra Götalands län", diariernr 402-41324-2021, 2021-10-06.

² Länsstyrelsen Västra Götaland, "Anmälan enligt lag och förordning om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen), Cementa AB, Skövde kommun", diariernr 458-43496-2019, 2021-06-30.

³ A/C-bränsle bedöms enligt Länsstyrelsen Västra Götaland klassas som kategori P5a i del 1 av bilaga 1 till Sevesoförordningen.

Riskbedömning

Majoriteten av sprängämnen som används är emulsionssprängämnen, normalt mer än 95 %⁴, därutöver används booster och patronerat sprängämne. Det innebär att det är först vid blandning i borrhålet som sprängämnen känsliggörs och blir explosiva.

Vid sprängning vidtas skyddsåtgärder för att undvika kastrisker⁵. Avståndet till brytningsområdet är så pass stort att kastrisken för Vadden bedöms som försumbar, baserat på den bedömning om kastlängder som gjorts⁶. Innan sprängämnen känsliggörs i borrhålet klassificeras de inte som explosiva ämnen. Risken för en oönskad detonation är därmed minimal. Transportvägarna inom verksamheten är på stora avstånd från Vadden, varvid en fordonsolycka med brand som sprider sig till sprängämneskomponenterna medför minimal risk för planområdet.

En brand inom verksamhetsområdet kan medföra spridning av brandgaser som kan nå planområdet. Vid en sådan händelse förväntas personer i omgivningen, som riskerar att påverkas, exempelvis stanna inomhus och stänga ventilationen. Avståndet mellan Vadden och Cementas verksamhet medför att brandgaser kommer spädas ut i betydande omfattning innan de eventuellt når planområdet. Detta förväntas ske även vid brand som omfattar stora mängder brandfarlig vätska. Direkt påverkan från en brand mot planområdet är försumbar.

Närmaste rekommenderade transportled är Skaravägen (väg 49), som är mer än 600 meter söderut från kvarteret Vadden. Leveranser av sprängämnen och exempelvis drivmedel till Cementas verksamhet förväntas därmed inte passera förbi planområdet.

Det bedöms därmed inte vara nödvändigt att vidta särskilda åtgärder inom kvarteret Vadden för att beakta risker från Cementas verksamhet.

Slutsats

Utökningen av kvarteret Vadden med två flerbostadshus bedöms kunna genomföras med betryggande säkerhet utan att särskilda åtgärder vidtas för att beakta risker från Cementas verksamhet. Vidare bedöms inte planförslaget påverka Cementas verksamhet.

Briab – The right side of risk

Håkan Niva
hakan.niva@briab.se
0704-31 11 01

Fredrik Nystedt
fredrik.nystedt@briab.se
0709-14 01 03

⁴ Cementa AB och Golder Associates AB, "Utökad täktverksamhet – Teknisk beskrivning", 2012-12-04.

⁵ Nitro Consult, "CEMENTA, SKÖVDE – Riskanalys och vibrationsutredning för Cementas bergtäkt, Skövde", 2012-07-11.

⁶ Nitro Consult, "Bedömning Kastlängder och evakueringsområde, Cementas kalkbrott Skövde", 2011-12-08.